

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de avocatul Dumitru Fortuna,
în interesele Cristinei Nanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Alexandru Nanu împotriva Cristinei Nanu, intervenient accesoriu Direcția
generală asistență socială și protecția familiei Ungheni, cu privire la
desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului minor cu mama
și

cererea reconvențională depusă de Cristina Nanu împotriva lui
Alexandru Nanu cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu
mama și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 31 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-a respins apelul declarat de Cristina Nanu și s-a menținut
hotărârea din 14 noiembrie 2022 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central,

(Dosarul nr. 2ra-313/24

NR. PIGD 2-22085606-01-2ra-15032024)

Recursul declarat după 01 septembrie 2023.
Consolidarea practicii judiciare în cauze ce vizează domiciliul copilului.
Interesul superior al copilului. Domiciliul copilului nu poate rămâne
nedeterminat. Rolul activ al instanței în cauze ce vizează copiii minori.

Judecătoria Ungheni, sediul Central, jud. R. Costu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii,

13 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cu participarea reprezentantului recurente, Cristina Nanu, recursul depus de avocatul Dumitru Fortuna, în interesele Cristinei Nanu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 iunie 2022, Alexandru Nanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Nanu, intervenient accesoriu Direcția generală asistență socială și protecția familiei Ungheni, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor cu mama.

2. În susținerea acțiunii, reclamantul a invocat că, căsătoria între Alexandru Nanu și Cristina Nanu a fost încheiată la 18 aprilie 2012 și înregistrată cu nr. 4 la Primăria satului Pîrlița, raionul Ungheni.

3. Din căsătorie, la XXXXX s-a născut fiul XXXXX.

4. Reclamantul a menționat că din cauza situației materiale dificile a fost nevoit să plece la muncă peste hotarele Republicii Moldova, cu intenția de a reintegra familia.

5. Ulterior, Cristina Nanu și copilul minor s-au stabilit cu traiul la el, unde locuiesc până în prezent.

6. Cristina Nanu are grijă de copilul minor și concomitent lucrează.

7. Pe parcursul traiului în comun peste hotarele Republicii Moldova, între soți au apărut unele divergențe, care treptat au generat în conflicte, creându-se o intoleranță comună, antipatie și face imposibilă viața conjugală.

8. Reclamantul a menționat că a încercat de a aplana starea lucrurilor, însă prin comportamentul și aroganța Cristinei Nanu, a ajuns la concluzia că familia nu mai poate fi menținută.

9. Reclamantul Alexandru Nanu a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată între Alexandru Nanu și Cristina Nanu la 18 aprilie 2012, înregistrată la Primăria satului Pîrlița, raionul Ungheni cu nr. 4, stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, anul nașterii XXXXX cu mama.

10. La 26 august 2022, Cristina Nanu a depus cerere reconvențională împotriva lui Alexandru Nanu, prin care a solicitat stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, anul nașterii XXXXX, cu mama și compensarea cheltuielilor de judecată.

11. În motivarea cererii reconvenționale Cristina Nanu a invocat că, la 18 aprilie 2012, a încheiat cu Alexandru Nanu căsătoria, fiind înregistrată la

Primăria satului Pîrlița, raionul Ungheni cu nr. 4, iar din căsătorie la XXXXX s-a născut fiul XXXXX.

12. Cristina Nanu a relatat că, din cauza stării materiale grele Alexandru Nanu a plecat peste hotarele Republicii Moldova, cu intenția de a reintegra familia. Ulterior, ea împreună cu copilul au plecat cu traiul la Alexandru Nanu, unde locuiesc până în prezent.

13. Pe parcurs, între soți au apărut unele divergențe, care treptat au generat în conflicte și viziuni diferite ale modului de trai.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

14. Prin hotărârea din 14 noiembrie 2022 a Judecătorei Ungheni, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Nanu. S-a dispus desfacerea căsătoriei între Alexandru Nanu și Cristina Nanu, înregistrată la 18 aprilie 2012 la Primăria satului Pîrlița, raionul Ungheni, cu nr. 4. La eliberarea adeverinței de divorț s-a încasat plata taxei de stat în beneficiul statului de la Alexandru Nanu și Cristina Nanu, câte 100 lei fiecare. În rest, cererea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a respins cererea reconvențională depusă de Cristina Nanu împotriva lui Alexandru Nanu cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama și compensarea cheltuielilor de judecată ca fiind lipsită de suport probatoriu.

Cheltuielile de judecată s-a lăsat pe seama fiecărei părți.

15. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că familia între soții Nanu s-a destrămat și există formal, reieșind din motivele invocate în susținerea cererii de desfacere a căsătoriei. În asemenea circumstanțe, ținând cont de specificul relațiilor personale nepatrimoniale ce reiese din căsătorie, principii de care sunt reglementate relațiile de familie, anume-sprijin reciproc moral și material, fidelitatea conjugală, soluționare pe cale amiabilă a tuturor problemelor vieții familiale – ce nu se regăsesc în familia respectivă duc la concluzia că nu se atestă nici o posibilitate de a menține căsătoria între părți în continuare.

16. Cu referire la cerința ambilor părți, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, anul nașterii XXXXX cu mama Cristina Nanu, instanța de fond a menționat că în cererea de chemare în judecată, cât și cererea reconvențională, s-a indicat că la moment copilul locuiește cu mama în Republica Italiană.

17. Conform cererii depuse de reprezentantul Direcției generale asistență socială și protecție a familiei Ungheni, la 14 noiembrie 2022 nu a fost posibil de a examina condițiile de trai a părinților implicate în proces și a întocmi Avizul concluzie, din motiv că Alexandru Nanu, Cristina Nanu și copilul XXXXX se află peste hotarele Republicii Moldova.

18. Prin urmare, prima instanță a conchis că la stabilirea domiciliului copilului minor, sunt necesare de a fi identificate două aspecte: în primul rând, este în interesul superior al copilului ca legăturile sale cu familia să fie păstrate, cu excepția cazurilor, în care familia s-a dovedit a fi extrem de nepotrivită și în al doilea rând, este în interesul superior al copilului ca aceasta să se dezvolte într-un mediu sigur și liniștit.

19. La caz, Cristina Nanu, nu a prezentat instanței probe pertinente și concludente, prin care ar confirma faptul că, într-adevăr copilul minor se află și locuiește cu ea în Italia, dispune de spațiu locativ, este angajată în câmpul muncii, condițiile de trai sunt adecvate pentru creșterea și dezvoltarea necesară a copilului, dacă copilul frecventează careva instituții de învățământ preșcolar sau școlar. De asemenea, Cristina Nanu nu a depus eforturi suficiente de a convinge instanța, sau să prezinte instanței de judecată careva probe pertinente și concludente că în Republica Italiană, unde se vorbește o altă limbă, este o altă regulă, alte condiții de trai și împrejurări, copilului minor XXXXX îi va fi mult mai bine decât în Republica Moldova.

EXERCITAREA CĂII DE TAC ÎN ORDINE DE APEL

20. La 09 decembrie 2022, avocatul Dumitru Fortuna, în interesele Cristinei Nanu, a declarat apel împotriva hotărârii din 14 noiembrie 2022 a Judecătorei Ungheni, sediul Central, solicitând admiterea acesteia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii reconvenționale înaintată de Cristina Nanu către Alexandru Nanu, privind stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, cu mama Cristina Nanu.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 31 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Cristina Nanu și s-a menținut hotărârea din 14 noiembrie 2022 a Judecătorei Ungheni, sediul Central, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Nanu către Cristina Nanu, intervenient accesoriu Direcția generală asistență socială și protecția familiei Ungheni, cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului minor cu mama, și cererea reconvențională depusă de Cristina Nanu împotriva lui Alexandru Nanu, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama și compensarea cheltuielilor de judecată.

22. Pentru a decide instanța de apel a reținut că, Avizul-concluzie de către autoritatea tutelară nu a fost posibil de întocmit, deoarece părinții și copilul minor nu se află pe teritoriul localității, iar DASPF Ungheni se află în imposibilitate de a examina condițiile de trai și a întocmi un Aviz în conformitate cu art. 73 din Codul familiei, iar părțile nu au prezentat probe în acest sens.

23. Instanța de apel a menționat că prima instanță justificat a indicat că, la stabilirea domiciliului copilului minor, sunt necesare de a fi identificate două aspecte: în primul rând, este în interesul suprem al copilului ca legăturile sale cu familia să fie păstrate, cu excepția cazurilor, în care familia s-a dovedit a fi extrem de nepotrivită și, în al doilea rând, este în interesul superior al copilului, ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur și liniștit. Alexandru Nanu și Cristina Nanu nu au prezentat primei instanțe probe pertinente și concludente, prin care ar confirma faptul că, într-adevăr copilul minor se află și locuiește cu mama în Italia, dispune de spațiu locativ, condițiile de trai sunt adecvate pentru creșterea și dezvoltarea necesară a copilului. Respectiv, instanța s-a aflat în imposibilitate de a obține dovezi pe care s-ar putea să se bazeze pentru a stabili domiciliul copilului minor cu mama în Republica Italiană, deși a oferit suficient termen părților de la 17 iunie 2022 și până la pronunțarea hotărârii 14 noiembrie 2022 să le prezinte. De asemenea, s-a indicat că apelanta nu a depus eforturi suficiente de a convinge instanța că, dispune de condiții de trai adecvate pentru creșterea și dezvoltarea necesară a copilului, în Republica Italiană unde domiciliază. Deși, la cererea de apel a fost prezentat acordul privind stabilirea domiciliului copiilor minori în temeiul art. 63 din Codul familiei cu mama, certificatul de rezidență, certificatul de frecvență a anului școlar 2022-2023, contractul de muncă part-time, din aceste înscrisuri nu rezultă condițiile de trai ale Cristinei Nanu și modul de viață pe care-l duce ultima, în vederea stabilirii domiciliului copilului minor cu mama, în Republica Italiană.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

24. La 05 martie 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d. 100), avocatul Dumitru Fortuna, în interesele Cristinei Nanu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 31 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și decizia instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri în baza căreia să fie admisă integral cererea reconvențională depusă de Cristina Nanu către Alexandru Nanu, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, anul nașterii XXXXX, cu mama Cristina Nanu.

25. În motivarea recursului, reprezentantul recurenteii a invocat că, instanța de fond, cât și instanța de apel în mod eronat au interpretat legea, fiind în contradicție cu jurisprudența uniformă a Curții Supreme de Justiție. Instanțele ierarhic inferioare au apreciat arbitrar probele, fiind încălcate sau aplicate eronat normele de drept material.

26. Reprezentantul recurenteii a menționat că în motivarea cererii reconvenționale Cristina Nanu a susținut integral argumentele invocate în cererea inițială depusă de Alexandru Nanu și a confirmat că în prezent copilul minor se află la îngrijirea mamei, fiind o mamă grijulie, care a acordat și acordă sprijin material și moral copilului său. La moment copilul minor se află în Republica Italiană împreună cu mama, unde își are aceasta domiciliu

stabil. În acest sens, raportând la acordul exprimat de Alexandru Nanu ca domiciliul copilului minor să fie determinat cu mama, ultimul necondiționat și-a exprimat acordul la domicilierea copilului cu mama, adică a recunoscut integral acțiunea reconvențională.

27. Totodată, a menționat că instanța eronat a expus poziția DASPF Ungheni, precum că nu a fost posibil de a examina condițiile de trai a părinților implicați în proces și a întocmi Avizul concluzie din motiv că Cristina Nanu, Alexandru Nanu și copilul minor se află peste hotarele țării. Potrivit cererii depuse de DASPF Ungheni, s-a solicitat examinarea cauzei în lipsă, iar ce ține de determinarea domiciliului copilului minor lasă la discreția instanței.

28. Reprezentantul recurenteii a mai menționat că ambii părinți se află peste hotarele Republicii Moldova, dispun de carte de identitate „Soggiorno”, care este actul ce dovedește locul de trai a copilului minor.

29. Consideră că în contradictoriu cu prevederile art. 3, 9, 10 al Convenției internaționale, art. 18 al legii nr. 338 din 15 decembrie 1994, instanța a acționat în detrimentul interesului major al copilului, determinând eronat că domiciliul în Republica Moldova în lipsa părinților ar fi mai favorabilă.

30. De asemenea, a precizat că instanța de apel, la fel ca și prima instanță, în mod eronat și neîntemeiat a interpretat prevederile art. 212 din Codul de procedură civilă.

31. În fapt, Cristina Nanu și Alexandru Nanu, sunt locuitori și rezidenți în or. Moderna, Italia, fiind angajați oficial în câmpul muncii, iar copilul minor este înscris și frecventează grădinița de copii.

32. Instanța de apel în mod arbitrar a apreciat probatoriul ce ține de drepturile și obligațiile părinților, prin prisma art. 51 și art. 52 din Codul familiei, constatând eronat și necondiționat ca fiind viciate normele Codului familiei, contrar constatărilor reale, sau fără a justifica această constatare.

33. Curtea Supremă de Justiție prin scrisoarea datată cu 07 mai 2024 a expediat în adresa intimatului Alexandru Nanu și intervenientului accesoriu Direcția generală asistență socială și protecția familiei Ungheni copia recursului declarat de avocatul Dumitru Fortuna, în interesele Cristinei Nanu, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizele de recepție, anexate la materialele dosarului. (f.d. 113, 118-121)

34. La 25 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d. 114-117), Agenția teritorială de asistență socială Centru-Vest structura teritorială de asistență socială Ungheni a depus cerere, prin care a solicitat examinarea recursului în lipsa reprezentantului autorității tutelare Ungheni.

35. Intimatul și intervenientul accesoriu nu au făcut uz de dreptul său și nu au depus referință la cererea de recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

36. Prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII – 01 septembrie 2023, au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la temeiurile de declarare și de inadmisibilitate a recursului. Recursul a fost depus după intrarea în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

37. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

38. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

39. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

40. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

(2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art. 372 alin. (3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art. 372 se aplică în mod corespunzător.

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.”

41. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 432 alin. (1) lit. b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

42. Art. 445 din Codul de procedură civilă:

(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept:

b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.”

43. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă: e) hotărîrea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.”

44. Art. 46 din Codul familiei:

„Drepturile și obligațiile reciproce ale părinților și copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.”

45. Art. 51 din Codul familiei:

„(2) Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. (3) Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei.”

46. Art. 53 din Codul familiei:

„(1) Copilului i se garantează apărarea drepturilor și intereselor sale legitime.”

47. Art. 58 din Codul familiei:

„(1) Părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.”

48. Art. 60 din Codul familiei:

„(1) Părinții au dreptul și sunt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.

(2) Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.

(3) Părinții sunt obligați să asigure frecventarea de către copil a școlii pînă la sfârșitul anului de învățămînt în care acesta atinge vîrsta de 16 ani. Instituția de învățămînt și forma de instruire sunt alese de către părinți, cu luarea în considerare a opiniei copilului.”

49. Art. 63 din Codul familiei:

„(1) În cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinților.

(2) Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vîrsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să

locuiească, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.).”

50. Art. 18 din Legea privind drepturile copilului nr. 339 din 15 decembrie 1994, în vigoare până la data de 21 decembrie 2023:

„(1) Ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.”

51. Art. 3 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 29 noiembrie 1989, în vigoare în Republica Moldova din 09 septembrie 1990:

„(1) În toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

(2) Statele părți se obligă să asigure copilului protecția și îngrijirea necesare în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredințat în mod legal, și în acest scop vor lua toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.”

52. Art. 9 din Convenția

„Statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și în conformitate cu legile și procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens, poate să fie necesară în cazuri particulare cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltratați sau neglijați de părinți sau în cazul în care părinții trăiesc separat și se impune luarea unei hotărâri cu privire la locul de reședință a copilului.”

53. Art. 18 din Convenție:

„(1) Statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.”

54. Art. 27 din Convenție:

„(1) Dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială.”

55. Art. 13 din Codul de procedură civilă:

„(1) La judecarea cauzelor civile, instanța judecătorească aplică legislația unui alt stat în conformitate cu legea sau cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.”

56. Art. 118 din Codul de procedură civilă:

„(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiectiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

57. Art. 121 din Codul de procedură civilă:

„Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

58. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 31 octombrie 2023. Materialele cauzei atestă expedierea copiei integrale a deciziei instanței de apel către participanții la proces, la data de 01 februarie 2024 prin intermediul poștei terestre (f.d.96), iar avocatului Dumitru Fortuna, care reprezintă interesele Cristinei Nanu, prin intermediul poștei electronice la 29 ianuarie 2024 (f.d. 96-verso). Astfel, recursul a fost declarat în termen.

59. Prin prisma prevederilor art. 444 din Codul de procedură civilă, la caz, examinarea cauzei civile în ordine de recurs s-a realizat cu invitarea și respectiv prezența participanților la proces.

În cadrul ședinței de judecată din 03 februarie 2025 s-a prezentat avocatul Dumitru Fortuna, care reprezintă interesele recurentei Cristina Nanu.

Nu s-a prezentat recurenta Cristina Nanu, intimatul Alexandru Nanu, avocatul intimatului Anatolie Bobu și reprezentantul intervenientului accesoriu Agenția teritorială de asistență socială Centru-Vest Structura teritorială de asistență socială Ungheni, fiind respectată procedura de înștiințare legală a acestora.

Totodată, avocatul Anatolie Bobu, care reprezintă interesele lui Alexandru Nanu, prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsă. A recunoscut temeiurile invocate în recurs și a menționat că este de acord cu admiterea acestuia și determinarea domiciliului copilului cu mama.

Intervenientul accesoriu Agenția teritorială de asistență socială Centru-Vest Structura teritorială de asistență socială Ungheni, prin cererile depuse a solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentantului, iar capătul de cerere cu privire la determinarea domiciliului copilului minor a lăsat la discreția instanței. A menționat că conform notei informative parvenite de la Primăria comunei Pîrlița, raionul Ungheni, soții Nanu Cristina și Alexandru Nanu sunt stabiliți cu traiul peste hotarele Republicii Moldova, au la întreținere un copil minor XXXXX, anul nașterii XXXXX care la moment locuiește cu mama Cristina Nanu, fapt confirmat de către bunica Aliona Zberciuc, domiciliată în satul Pîrlița, raionul Ungheni. În asemenea

circumstanțe Autoritatea tutelară teritorială Ungheni a indicat că se află în imposibilitate de a examina condițiile de trai și întocmirea avizului în conformitate cu prevederile art. 73 din Codul familiei.

Reprezentantul recurentei Cristina Nanu, avocatul Dumitru Fortuna a a susținut poziția redată în cererea de recurs și a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii, prin care cererea reconvențională depusă de Cristina Nanu să fie admisă.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cauzei în ordine de recurs în lipsa participanților la proces absenți, având în vedere respectarea procedurii legale de înștiințare a acestora în conformitate cu art. 102, art. 105 din Codul de procedură civilă.

61. Audiind poziția avocatului recurente, verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecătii, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat necesar de a admite recursul declarat cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii cererii reconvenționale depusă de Cristina Nanu cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte de admitere a acesteia, cu menținerea în rest a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, din motivele ce succed.

62. Având în vedere că în sistemul legislației procesuale, instanța de judecată este obligată să soluționeze procesul limitându-se la obiectul acestuia în sensul formulat prin acțiune și subsecvent, instanța de recurs se află în situația de a verifica dacă la caz a fost îndeplinită condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului, a examinat toate pretențiile și argumentele înaintate.

63. Curtea Europeană a reiterat că, efectul articolului 6 § 1 este, inter alia, de a impune unei instanțe obligația de a efectua o examinare adecvată a argumentelor și probelor aduse de către părți (a se vedea Perez v. France [GC], nr. 47287/99, § 80, ECHR 2004-I). O parte indispensabilă a acestei obligații a instanțelor judecătorești este datoria lor de a-și motiva hotărârile (a se vedea, printre altele, Hirvisaari v. Finland, nr. 49684/99, § 30, 27 septembrie 2001).

64. Inițial, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că pentru a verifica legalitatea deciziei contestate, va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecătii.

65. Instanțele ierarhic inferioare, conform materialelor cauzei civile, au constatat că Alexandru Nanu și Cristina Nanu au înregistrat căsătoria la 18 aprilie 2012, la Primăria satului Pîrlița, raionul Ungheni cu nr. 4.

66. Totodată, la XXXXX s-a născut XXXXX, părinții fiind Alexandru Nanu și Cristina Nanu.

67. Prin cererea de chemare în judecată depusă la 16 februarie 2022, Alexandru Nanu a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată între Alexandru Nanu și Cristina Nanu la 18 aprilie 2012, înregistrată la Primăria satului Pîrlița, raionul Ungheni cu nr. 4, stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, anul nașterii XXXXX cu mama.

68. Ulterior, prin cererea reconvențională depusă de Cristina Nanu, la 26 august 2022, a solicitat stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, anul nașterii XXXXX cu mama.

69. Prima instanță judecând cauza în fond, prin hotărârea din 14 noiembrie 2022, a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Nanu. A dispus desfacerea căsătoriei între Alexandru Nanu și Cristina Nanu, înregistrată la 18 aprilie 2012 la Primăria satului Pîrlița, raionul Ungheni, cu nr. 4. La eliberarea adevărului de divorț s-a dispus încasarea plății taxei de stat în beneficiul statului de la Alexandru Nanu și Cristina Nanu, câte 100 lei fiecare. În rest, cererea s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a respins cererea reconvențională depusă de Cristina Nanu împotriva lui Alexandru Nanu cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama și compensarea cheltuielilor de judecată ca fiind lipsită de suport probatoriu. Cheltuielile de judecată s-au lăsat pe seama fiecărei părți.

70. Instanța de apel, prin decizia din 31 octombrie 2023, în rezultatul judecării cauzei în ordine de apel, a respins apelul declarat de Cristina Nanu și a menținut hotărârea din 14 noiembrie 2022 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central.

71. Din criticile recurente aduse în recursul formulat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție identifică, în esență, dezacordul acesteia cu decizia instanței de apel și parțial a hotărârii primei instanțe, și anume, în partea respingerii cererii reconvenționale formulată de Cristina Nanu cu privire stabilirea domiciliului copilului minor cu mama.

72. Totodată, la examinarea cauzei în ordine de recurs, în ședință de judecată din 03 februarie 2024, avocatul recurentei revenind asupra solicitărilor din cererea de recurs, a optat pentru admiterea cererii reconvenționale și stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, anul nașterii XXXXX cu mama Cristina Nanu.

73. Diferendul dedus judecății vizează stabilirea domiciliului copilului minor cu mama.

74. Prin prisma dezacordului recurente cu hotărârea primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, în partea respingerii cererii reconvenționale și stabilirii domiciliului copilului minor cu mama, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind incorectă soluția instanțelor de judecată în privința acestei cerințe, iar

alegațiile reprezentantului recurente și a probelor prezentate determină casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe în această parte.

75. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate. Instanța de recurs menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrarului judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

76. Prin urmare, Colegiul civil va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond în limitele cererii de recurs formulate de Nanu Cristina ce ține de capătul de cerere cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, or, dânsa nu a contestat hotărârea în latura desfacerii căsătoriei între părți.

77. În această ordine de idei, instanța de recurs reiterează că potrivit certificatului de naștere, părinții copilului minor XXXXX, născut la XXXXX, sunt părțile litigante Cristina Nanu și Alexandru Nanu.

78. Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 14 noiembrie 2022, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2023, căsătoria dintre Alexandru Nanu și Cristina Nanu a fost desfăcută, iar domiciliul copilului minor nu s-a stabilit cu nici unul din părinți. Astfel, recurenta Cristina Nanu, invocând dezacordul cu hotărârea instanței de fond și deciziei Curții de Apel în latura stabilirii domiciliului copilului minor, solicită casarea acestora în latura respectivă cu determinarea domiciliului copilului minor cu dânsa.

79. Potrivit jurisprudenței de principiu a CEDO în materia relațiilor familiare, pentru un părinte și copilul său, faptul de a fi împreună reprezintă element fundamental al vieții de familie (Olsson v. Sweden nr.10465/83 din 24.03.1988, §59).

80. Aderent, Colegiul civil va reține principiul interesului superior al copiilor care reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea acestuia reprezintă o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

81. În acest sens, Colegiul ține să remarce că, interesul superior al minorului reclamă menținerea acestuia cât mai mult timp într-un mediu familial normal și echilibrat în prezența ambilor părinți pentru că riscul ruperii echilibrului sufletesc al acestuia este foarte mare odată cu încredințarea sa unuia sau altuia dintre părinți. Din aceste considerente, după separarea părinților, menținerea și încurajarea relației copilului cu părintele căruia nu i-au fost încredințați, devine vitală pentru dezvoltarea morală normală a acestora. În același timp, instanța de recurs notează că, limitele intervenției în exercițiul dreptului garantat de art. 8 CEDO trebuie să parvină de la o autoritate (judiciară, administrativă, legislativă) și nu de la o autoritate privată (părinți). Deci, interesul superior al copilului trebuie să reprezinte unitatea de măsură atunci când mai multe interese concurează și cum ar fi în speța dată, este vorba despre părinții minorului XXXXX.

82. Totodată, se atestă că minorul are o vârstă fragedă de 8 ani, vârstă la care copilul nu poate conștientiza pe deplin acțiunile sale, având nevoie de supraveghere, întreținere, dragoste și educație din partea ambilor părinți, toată viața sa a locuit și locuiește cu mama, iar după separarea părinților ultimul a rămas să locuiască cu mama, fapt confirmat de ambele părți.

83. Cristina Nanu în susținerea cerinței sale, privind stabilirea domiciliului copilului minor cu ea, a prezentat instanței de apel certificatele de rezidență din 26 noiembrie 2022 rezultă că XXXXX și Cristina Nanu sunt rezidenți în Modena, Italia. (f.d. 63, 65). De asemenea, certificatul de frecvență a anului școlar 2022-2023 din 22 noiembrie 2022, confirmă că copilul XXXXX, este înscris și frecventează regulamentar grădinița de copii din Modena. Din contractul de muncă part-time din 11 mai 2021, se confirmă că Cristina Nanu este angajată la SRL Agenția Bride Fashion. (f.d. 69) . Potrivit contractului de muncă-scrisoare de angajare, Cristina Nanu este angajată din 01 septembrie 2022 de către Anna Bella Tucci. (f.d. 73)

84. Prin prisma art. 442 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată în ședința publică a dispus administrarea probelor noi, prezentate de avocatul Dumitru Fortuna, care nu au fost posibil de prezentat în prima instanță și în instanța de apel.

85. Din certificatul eliberat de Primăria Modena la data de 14 octombrie 2024, se confirmă că Cristina Nanu și fiul XXXXX domiciliază pe VIALE XXII APRILIE nr. 11 i.2. (f.d. 159)

86. La 10 octombrie 2024, Instituția Incluzivă nr. 4 a confirmat că copilul XXXXXX, este înscris la I.C. 4 din Modena complexul Palestina în calsa 2 D în anul școlar 2024/2025 și frecventează regulamentar cursurile. (f.d. 161)

87. De asemenea, CONI* FIR *Modena Rugby 1065, a confirmat că XXXXX frecventează clubul Modena Rugby 1965 participând, în calitate de Under 8, la antrenamentele în zilele de luni și joi de la 17:30 până la 18:45.

88. Rezultând din specificul acțiunii deduse judecării, precum și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor, alături de cele constatate, este indispensabil de a verifica, a aprecia obiectiv și multilateral criteriile enumerate în raport cu principiul superiorității interesului copilului.

89. Se reține că, la moment, recurenta Cristina Nanu se află în Republica Italia, unde își are reședința legală, loc de muncă stabil, copilul locuiește cu aceasta permanent.

90. Prin urmare, se constată că, intimata are o viață stabilită în Italia, are toate condițiile necesare ca să crească un copil și mai mult ca atât, este important de menționat că, ultima nu i-a interzis tatălui, care de asemenea locuiește în Italia, să-și vadă copilul.

91. Colegiul notează că nedeterminarea domiciliului copilului cu nici unul din părinți creează riscuri majore pentru copil, pentru că situația sa rămâne incertă, fapt ce este în detrimentul interesului superior al copilului XXXXX, ceea ce ar putea genera apariția sindromului copilului abandonat, respectiv și din acest motiv domiciliul copilului minor, urmează a fi stabilit cu mama Cristina Nanu, în grija efectivă a căreia acesta se află pe tot parcursul vieții.

92. În aceeași ordine de idei, instanța de apel notează că, din textul art. 6 din Convenția ONU privind drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, reiese că, copiilor nu li se recomandă să fie despărțiți de mama lor, fără o necesitate evidentă și urgentă, or urmează a fi luată în considerare vârsta fragedă a copilului care are nevoie de afecțiunea mamei, or, nimeni nu poate înlocui mama biologică. Deopotrivă, Colegiul civil menționează că, stabilirea domiciliului minorului cu mama, nu îl lipsește pe tatăl biologic, de a-și exercita în deplină măsură drepturile și obligațiile părintești prevăzute de legislația în vigoare, care de asemenea a optat pentru ca domiciliul minorului să fie determinat cu mama.

93. Argumentul instanțelor inferioare că domiciliul copilului nu poate fi stabilit în condiția în care lipsește avizul autorității tutelare și în lipsa probelor care confirmă situația copilului, este apreciat de instanța de recurs ca unul formal, deoarece anume de obligația instanței ținea determinarea probelor care urmează a fi prezentate de părți, să pună în sarcina părților prezentarea acestora, rolul instanțelor de judecată în litigiile ce țin de copii fiind unul activ.

94. Instanța de recurs inclusiv prin prisma dispozițiilor art. 63 din Codul familiei, reține că în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților.

95. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Oricărui copil îi este

recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

96. Instanța de judecată, soluționând problema stabilirii domiciliului copilului minor, are obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților legali sau altor persoane cărora le-a fost încredințat în mod legal și în acest scop va lua măsurile corespunzătoare. Astfel, se conchide că imperativele asigurării celei mai bune protecții a intereselor copilului dispun de prioritate în raport cu interesele sau sentimentele părinților, motiv din care protecția, buna dezvoltare a copilului, inclusiv atașamentul sentimental și siguranța acestuia vor constitui circumstanțe determinate pentru instanță la stabilirea copilului minor. Așa fiind, verificarea împrejurărilor sus menționate devine inevitabilă, întrucât instanței de judecată îi revine sarcina de a stabili acel interes superior al copilului, care ar înclina balanța justiției către mamă sau către tată, astfel interesul superior al copilului fiind singurul criteriu după care instanța se călăuzește pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părintești.

97. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat principiul bine stabilit în jurisprudența sa conform căruia scopul Convenției nu este de a proteja drepturile teoretice sau iluzorii, ci cele concrete și efective (Cauza Artico împotriva Italiei). La caz, instanța de apel invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 23 iunie 1993, în speța Hoffmann contra Austriei nr.12875/87, unde Curtea a reiterat că interesele copilului sunt decisive în vederea acordării priorității unuia dintre soți. Prin urmare, la încredințarea copiilor minori către unul din părinți, condiția esențială ce urmează a fi respectată de care instanțele judecătorești este îndatorirea să se pronunțe în interesul superior al copilului, interes ce urmează a fi stabilit prin examinarea tuturor criteriilor consacrate în acest domeniu. Aceste criterii, stabilite de practica Curții Europene a Drepturilor Omului, dar și de legislația națională sunt vârsta copilului, posibilitățile părintelui de a-i asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală, atașamentul față de copilul minor, precum și al minorului față de părinte, grija manifestată de părinți în timpul conviețuirii și după despărțirea lor în fapt, precum și altele asemenea.

98. Prin urmare, domiciliul copilului nu poate rămâne nedeterminat doar pentru faptul că lipsește avizul autorității tutelare, or, este cert că părinții împreună cu copilul nu se află pe teritoriul RM, prin urmare avizul este imposibil de emis. Mai mult, reieșind din rolul activ al instanței în litigiile ce țin de copiii minori, anume instanța urma să determine în mod definitiv starea copilului, domiciliul acestuia, dacă este sau nu în interesul superior al

acestui determinarea domiciliului cu mama, pe când în speță instanța s-a limitat doar a constata că probele prezentate de recurentă nu sunt suficiente.

99. Mai mult, nu au ținut cont instanțele inferioare că ambele părți și-au exprimat acordul ca domiciliul copilului să fie determinat cu mama, circumstanță care nu a fost dezbătută și combătută în nici un mod.

100. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că Alexandru Nanu, la 13 noiembrie 2022 și-a exprimat acordul scris pentru stabilirea copilului minor XXXXX, anul nașterii XXXXX cu mama, iar pe parcursul examinării cauzei ambii părinți au susținut cerința de stabilire a copilului minor cu mama Cristina Nanu. Aceeași poziție intimatul a avut-o și în instanța de recurs, exprimându-și acordul la determinarea domiciliului cu mama.

101. În altă ordine de idei, conform jurisprudenței CtEDO cauza N.P. vs. Republica Moldova, cererea nr. 58455/13, hotărârea din 06 octombrie 2015, § 65, pentru identificarea interesului superior al copiilor într-un caz particular, trebuie să se țină cont de două aspecte: în primul rând, este în interesul suprem al copilului ca legăturile sale cu familia să fie păstrate, cu excepția cazurilor în care familia s-a dovedit a fi extrem de nepotrivită; și în al doilea rând, este în interesul superior al copilului ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur și liniștit (vezi Neulinger Și Shuruk, citat mai sus, § 136; și R. și H. v. Regatul Unit al Marii Britanii, indicat mai sus, § 73-74). Reieșind din cele menționate mai sus, este cert că legăturile de familie pot fi destrămate doar în circumstanțe excepționale și e nevoie de întreprins toate măsurile posibile pentru păstrarea relațiilor personale și, dacă este cazul, de a „reconstitui” familia (vezi Neulinger Și Shuruk, indicat mai sus, § 136, Și R. Și H. v. Regatul Unit al Marii Britanii, indicat mai sus, § 73). Nu este destul de a menționa faptul că un copil poate fi plasat într-un mediu mai benefic pentru educare (vezi K. Și T. v. Finlanda, citat mai sus, § 173, Și K.A. v. Finlanda, nr. 27751/95, § 92, 14 ianuarie 2003). Totuși, în cazurile în care menținerea legăturilor de familie ar fi în prejudiciul sănătății și dezvoltării copilului, părintele nu are dreptul să insiste asupra păstrării unei asemenea legături, în baza prevederilor articolului 8 din Convenție (vezi Neulinger și Shuruk, citat mai sus, § 136; R. Și H. v. Regatul Unit al Marii Britanii, indicat mai sus, § 73; Și Y.C. v. Regatul Unit al Marii Britanii, nr. 4547/10, § 134, 13 martie 2012).

102. Drept urmare, aspectele reliefate supra impun admiterea cerinței cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, care este rezidentă în Republica italiană, deoarece s-a constatat că Alexandru Nanu este de acord ca domiciliul copilului să fie stabilit cu mama și dispune de condiții de trai adecvate pentru creșterea și dezvoltarea necesară copilului, în Republica Italiană unde domiciliază.

103. Subsecvent în acest sens, instanța examinând problema stabilirii domiciliului copilului minor XXXXX are obligația de a asigura copilului

protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi și în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare. Or, imperativele asigurării celei mai bune protecții intereselor copilului dispun de prioritate în raport cu interesele sau sentimentele părinților, motiv din care protecția, buna dezvoltare a copilului, inclusiv vârsta acestuia, posibilitățile părintelui de a-i asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală și nu în ultimul rând siguranța acestuia vor constitui circumstanțe determinante pentru instanță la stabilirea domiciliului copilului minor.

104. Pe când prin respingerea acțiunii și nedeterminând domiciliul copilului minor instanța a acționat contrar interesului superior al acestuia, lăsându-l, practic, abandonat.

105. Curtea Europeană cu referire la art. 6§1 CEDO amintește că, potrivit jurisprudenței sale constante, hotărârile judecătorești trebuie motivate astfel încât să indice de o manieră suficientă motivele pe care se fondează.

106. Implicit, instanța de recurs a punctat doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze, ceea ce este admisibil prin prisma jurisprudenței CtEDO (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, § 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, § 84).

107. Coroborând circumstanțele ce preced, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și parțial hotărârea primei instanțe în partea respingerii cererii reconvenționale privind stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte de admitere a acestei cerințe, cu menținerea în rest a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel.

108. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. b), alin. (3) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de avocatul Dumitru Fortuna, în interesele Cristinei Nanu.

Casează parțial decizia din 31 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și parțial hotărârea din 14 noiembrie 2022 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Nanu împotriva Cristinei Nanu, intervenient accesoriu Direcția generală asistență socială și protecția familiei Ungheni, cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului minor cu mama și cererea reconvențională depusă de Cristina Nanu împotriva lui Alexandru Nanu cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea respingerii cererii

reconvenționale privind stabilirea domiciliului copilului minor cu mama și pronunță în această parte o nouă hotărâre prin care:

Admite cererea reconvențională depusă de Cristina Nanu împotriva lui Alexandru Nanu cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama.

Stabilește domiciliul copilului minor XXXXX, anul nașterii XXXXX cu mama Cristina Nanu, IDNP XXXXX.

În rest, menține hotărârea din 14 noiembrie 2022 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central și decizia din 31 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc